

Briuselis, 2014 04 24
COM(2014) 240 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB)
Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės
produktus teikimo įgyvendinimo**

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo

1. ĮŽANGA (TAIKYMO SRITIS, PAGRINDINIAI FAKTAI, NACIONALINĖS TEISĖS AKTAI)

2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo (toliau – Iškrautų produktų reglamentas) 10 straipsnyje nustatyta: „Iki 2010 m. sausio 19 d., o paskui kas trejus metus, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai vertinimo ataskaitą apie per šio reglamento taikymo laikotarpį surinktus statistinius duomenis ir visų pirma apie jų svarbą ir kokybę. Šioje ataskaitoje taip pat analizuojamos duomenims rinkti ir parengti taikomos sistemos rentabilumas bei nurodoma geriausia praktika, leidžianti sumažinti valstybių narių darbo krūvį ir pagerinti tokių statistinių duomenų naudą ir kokybę.“

Šioje ataskaitoje apžvelgiama valstybių narių ir ELPA šalių padaryta pažanga įgyvendinant Iškrautų produktų reglamento nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad kiekviena valstybė narė kasmet teiktų duomenis apie jos teritorijoje Europos ir ELPA laivų iškrautų žuvininkystės produktų svorį, pateikimo formą, numatytą paskirtį ir vidutines kainas.

Informacija, surinkta taikant reglamentus dėl kontrolės¹ ir laikantis bendros žuvininkystės politikos (BŽP), rodo, kad didelė dalis administracinių duomenų gaunama iš laivo žurnalų, iškrovimo deklaracijų ir pardavimo pažymų, taip pat perėmimo deklaracijų, kurios padeda stebėti kvotas ir užtikrinti jų laikymąsi, – tai svarbiausi valstybių narių duomenų šaltiniai.

2. APRĖPTIS IR TURINYS

2.1. Duomenų rinkimas ir duomenų šaltiniai

Laivo žurnalai, pardavimo pažymos ir iškrovimo deklaracijos yra svarbiausi administraciniai duomenų apie laimikį ir iškrautus produktus šaltiniai. Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1224/2009 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 404/2011 reikalaujama, kad laivų, kurių bendras ilgis yra didesnis negu 10 m, kapitonai žurnale registruotų vykdomas operacijas ir kuo greičiau (ne vėliau kaip per 24 val.) pateiktų užregistruotą informaciją, net jei laimikio nesužvejota. Laivo žurnaluose pateikiami vykdant minėtą veiklą užregistruoti duomenys; žurnaluose privaloma nurodyti apytikrą gyvąjį laimikio svorį. Žurnalai itin praverčia laimikį paskirstant žvejybos rajonams, apskaičiuojant žvejybos pastangas ir sutikrinant duomenis. Iki 10 m ilgio laivų žvejybos veiklą valstybės narės turi stebėti remdamosi atrankos metodais.

Pardavimo pažymos pateikiamos institucijoms, atsakingoms už pirminį žuvų pardavimą (laivo agentui arba registruotoms aukciono institucijoms). Jose pateikiama informacija apie visų rūšių iškrautų išteklių kieki, pateikimo formą, kiekvieno produkto vertę ir iškraunantį laivą.

¹ 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1224/2009, nustatantis Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, iš dalies keičiantis reglamentus (EB) Nr. 847/96, (EB) Nr. 2371/2002, (EB) Nr. 811/2004, (EB) Nr. 768/2005, (EB) Nr. 2115/2005, (EB) Nr. 2166/2005, (EB) Nr. 388/2006, (EB) Nr. 509/2007, (EB) Nr. 676/2007, (EB) Nr. 1098/2007, (EB) Nr. 1300/2008, (EB) Nr. 1342/2008 ir panaikinantys reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1627/94 ir (EB) Nr. 1966/2006 (OL L 343, 2009 12 22, p. 1).

Daugeliu atvejų teikiama tik informacija apie tų rūšių išteklius, kuriems taikomos laimikio kvotos. Anksčiau žvejybos veikla buvo apytikriai vertinama remiantis vien ekspertų informacija.

2.2. Duomenų rinkimo sistemos valstybėse narėse ir ELPA šalyse

Belgija. Belgijos laivai žvejoja tik šiaurės rytų – rytų Atlante (27 rajonas), daugiausia Šiaurės jūroje (IVb ir IVc) ir rytinėje Lamanšo sąsiaurio dalyje (VIIId). Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos ir pardavimo pažymos). Pirminė prekyba turi būti vykdoma per tris pagrindinius aukcionus (Zebriugės, Ostendės ir Nivporto), išskyrus mažus laivus – jie gali laimikį parduoti vartotojams Ostendėje. Pardavimo pažymos iškrovimo dieną perduodamos Jūrų žuvininkystės tarnybai (*Dienst Zeevisserij*).

Bulgarija. Bulgarijos laivai žvejoja Viduržemio ir Juodojoje jūrose (37 rajonas), daugiausia 37.4.2 parajonyje. Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos ir pardavimo pažymos), duomenys teikiami Nacionalinei žuvininkystės ir akvakultūros agentūrai. Ji reikalauja pirminio pardavimo pažymas pateikti per 48 valandas po iškrovimo.

Kipras. Laivų, kurių bendras ilgis yra 10 m ar daugiau, administracinius duomenis (laivo žurnalus) renka Žuvininkystės inspekcija. Už žuvininkystės duomenų rinkimą ir ataskaitų rengimą atsako Žemės ūkio, gamtos išteklių ir aplinkos ministerijos Žuvininkystės ir jūrų mokslinių tyrimų departamentas.

Danija. Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos ir pardavimo pažymos) ir duomenis centralizuotai renka Danijos žuvininkystės direktoratas (DŽD). Danijoje nekomerciniams žvejams draudžiama vykdyti pirminę žuvų prekybą, o visi pirminiai supirkėjai turi būti registruoti DŽD ir jam teikti elektronines ar popierines pardavimo pažymas. Apie 90 proc. pardavimo pažymų gaunama elektroniniu būdu.

Vokietija. Vokietijos laivai žvejoja šiaurės rytų Atlante, šiaurės vakarų Atlante, rytų vidurio Atlante ir Ramiojo vandenyno pietrytinėje dalyje (27, 21, 34 ir 87 rajonai). Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos ir pardavimo pažymos). Duomenys teikiami Federalinei žemės ūkio ir maisto agentūrai per gamintojų organizacijas ir žemių institucijas.

Estija. Estijos laivai žvejoja šiaurės vakarų Atlante (21 rajonas), šiaurės rytų Atlante (27 rajonas, Baltijos jūra) ir vidaus vandenyse (05 rajonas). Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos, pardavimo pažymos ir perkrovimo bei transporto dokumentai). Laivai, kurių bendras ilgis mažesnis negu 12 m, pildo pakrančių žvejybos laivo žurnalus, kaip numatyta Estijos nacionalinės teisės aktuose. Estijoje reikalaujama du kartus per mėnesį teikti popierines dokumentų kopijas, kai duomenys teikiami elektroniniu būdu. Pirminiai žuvų supirkėjai turi institucijoms (komercinės žvejybos atveju – Žemės ūkio ministerijai) teikti pardavimo pažymas elektroniniu būdu; tokį sprendimą taip pat pasirenko kelios privačios bendrovės.

Airija. Airijos laivai žvejoja šiaurės rytų Atlante (27 rajonas). Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos, pardavimo pažymos ir vėžiagyvių rinkėjų dokumentai). Duomenis uostuose renka Airijos jūrų žuvininkystės apsaugos tarnyba. Airija pranešė gerokai pakeitusi duomenų rinkimo sistemas, kad palengvintų elektroninį duomenų rinkimą, kaip reikalaujama Europos Sąjungos teisės aktuose.

Graikija. Graikijos laivai žvejoja šiaurės rytų Atlante, rytų vidurio Atlante ir Viduržemio jūroje (27, 34 ir 37 rajonai), o informacija registruojama atliekant statistinius tyrimus. Užjūrio žuvininkystei taikomas surašymo tyrimas, o 37 rajono atviros jūros ir pakrančių žuvininkystei – atrankinis tyrimas. Juos atlieka Graikijos nacionalinė statistikos tarnyba. Graikija atlieka

visapusišką Graikijos vėliavos užjūrio žuvininkystės laivų surašymą. Atviros jūros ir pakrančių žuvininkystės tyrimuose gaunama didelė paklaida respondentams nepateikus duomenų (50 proc.) ir šiam neatitikimui apskaičiuoti naudojamas atrankos metodas.

Ispanija. Ispanijos žvejybos pramonės sektorius yra stambus ir įvairus, o už duomenų teikimą ir kokybę atsako įvairios agentūros. Pirmiausia duomenis renka regioninės institucijos, vėliau jie centralizuotai palyginami. Duomenys apie iškrautus produktus renkami iš septynių administracinių duomenų šaltinių, įskaitant laivo žurnalus, pardavimo pažymas, perdavimo deklaracijas, iškrovimo deklaracijas ir informaciją iš žuvų produktų gamintojų organizacijų. Įvairūs šaltiniai integruoti į duomenų bazę, kurioje teikiami duomenys tiek apie laimikį, tiek apie iškrautus produktus.

Prancūzija. Už duomenų teikimą ir kokybę pirmiausia atsako Žvejybos ir akvakultūros tarnyba (BSPA), kuri priklauso Ekologijos, tvaraus vystymosi ir energetikos ministerijai. Duomenis apie svarbią tropinių tunų žvejybą teikia Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros institutas. Prancūzijos laivai daugiausia žvejoja šiaurės rytų Atlante, Viduržemio jūroje ir Indijos vandenyne. Išsamūs duomenys apie žvejybos veiklą Atlante gaunami iš administracinių šaltinių (laivo žurnalų, iškrovimo deklaracijų ir pardavimo pažymų). Tose srityse, kuriose administraciniai duomenys yra mažiau patikimi, visų pirma žvejybos Viduržemio jūroje srityje, šie šaltiniai papildomi atrankiniais tyrimais. Prancūzija nemažai investavo į žuvininkystės duomenų rinkimo sistemos modernizavimą ir tobulinimą.

Italija. Italijos laivai žvejoja 37 rajone. Šiuo metu sudėtinga gauti duomenų, susijusių su 34 ir 51 rajonais. Žvejybos 37 rajone duomenys renkami atliekant atrankinį tyrimą, o kitų rajonų – atliekant surašymą. Laivo žurnalai naudojami tik duomenims apie sugautus paprastuosius tunus rinkti, šiuos duomenis renka Žemės ūkio, maisto ir miškininkystės ministerija. *Istituto nazionale di Statistica* (ISTAT) renka duomenis apie 34 ir 51 rajonus, o *Istituto di Ricerche Economiche per la Pesca e l'Acquacoltura* (IREPA) – apie 37 rajoną. ISTAT atsako už duomenų teikimo Eurostatui koordinavimą. Italijoje yra daug mažų laivų (kurių bendras ilgis mažesnis negu 12 m). Apie 99 proc. laivų žvejoja pakrančių vandenyse prie Italijos pusiasalio. Maždaug du trečdaliai šių laivų yra maži laivai, naudojantys pasyviuosius žvejybos įrankius. Duomenys renkami atliekant daugianarį atrankinį tyrimą, tyrimo grupę suskirstant pagal rajonus, laivų dydį ir naudojamus žvejybos įrankius. Tyrimo metodika nustatoma atrankos paklaida – ne didesnis kaip 3,5 proc. leistinasis nuokrypis. Paklaida respondentams nepateikus duomenų ištaisoma pasirenkant imtį. Nedidelis skaičius laivų (apie 10), žvejojančių 34 ir 51 rajonuose, pildo klausimyną, bet dėl nedidelio atsakymų skaičiaus ateityje su šiais rajonais susijusių duomenų rinkimo metodika bus peržiūrėta (ketinama naudoti administracinius duomenis). Šiuo metu duomenų apie šiuos rajonus pateikti neįmanoma.

Latvija. Latvijos laivai žvejoja šiaurės vakarų Atlanto 27 rajone (a, IIa, III a-d, XIVa-b ir kt. parajoniai), 21 rajone (3L, 3M, 3K, 1F ir kt. parajoniai) ir 34 rajone (1.13, 1.31., 1.32. ir kt. parajoniai). Už duomenų perdavimą atsako Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės departamentas, tačiau už jų rinkimą atsakingos kitos institucijos. Tai Aplinkos apsaugos ir regioninės plėtros ministerijos Valstybinė aplinkos apsaugos tarnyba, Žemės ūkio ministerijos Maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsaugos institutas BIOR ir Ekonomikos ministerijos Centrinis statistikos biuras. Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai – laivo žurnalai, pardavimo pažymos ir iškrovimo deklaracijos. Latvijoje žuvų supirkėjai centralizuotai registruojami ir kas trejus metus tvirtinami. Žuvų supirkėjai per 48 valandas po pardavimo turi pateikti elektronines pardavimo pažymas (arba popierines jų kopijas).

Lietuva. Lietuvos laivai žvejoja šiaurės rytų ir šiaurės vakarų Atlante, rytų vidurio Atlante ir Ramiojo vandenyno pietinėje dalyje. Už duomenų rinkimą ir tvarkymą atsako Žuvininkystės

departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. Pirminiai duomenų šaltiniai – laivo žurnalai ir iškrovimo deklaracijos. Lietuva praneša turinti integruotą automatizuotą duomenų apie laimikį ir iškrautus produktus tvarkymo ir tvirtinimo sistemą.

Malta. Už duomenų rinkimą atsako Maltos žuvininkystės kontrolės direktoratas, priklausantis Išteklių ir kaimo reikalų ministerijai, o Eurostatui duomenis perduoda Nacionalinė statistikos tarnyba (Žemės ūkio ir žuvininkystės statistikos skyrius). Maltos laivai žvejoja Viduržemio jūroje (37 rajonas, 15 parajonis). Ilgesnių negu 10 m laivų atveju atliekamas surašymas – naudojami laivo žurnalai ir pardavimo pažymos.

Nyderlandai. Nyderlandų laivai žvejoja šiaurės rytų ir rytų vidurio Atlante ir Ramiojo vandenyno pietrytinėje dalyje (27, 34 ir 87 rajonai). Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, iškrovimo deklaracijos, perkrovimo bei transporto dokumentai ir pardavimo pažymos). Duomenis renka Ekonomikos ministerija, o Eurostatui perduoda Statistikos tarnyba. Nyderlandai taiko taisykles, kuriomis reglamentuojamas žuvų pardavimas patvirtintose prekybos vietose per gamintojų organizacijas. Elektroninės pardavimo pažymos pateikiamos per 48 valandas po pardavimo.

Lenkija. Pranešama, kad pagrindiniai informacijos šaltiniai – laivo žurnalai ir pardavimo pažymos. Už duomenų rinkimą ir perdavimą atsako Žemės ūkio ir kaimo plėtros ministerijos Žuvininkystės departamentas.

Portugalija. Už statistinių duomenų perdavimą Eurostatui atsako Portugalijos gamtos išteklių, saugumo ir jūrų transporto paslaugų generalinis direktoratas. Portugalija turi daug ir įvairių laivų; skirtingose žvejybos zonose jie gerokai skiriasi. Daugiausia tai tradiciniai maži mediniai žvejybos laivai atviru viršumi. Žvejojama daugiausia šiaurės rytų ir vakarų Atlante bei rytų vidurio Atlante. Taip pat daug žvejojama ūdomis Atlante ir Indijos vandenyne, kur gaudomos durklažuvės (Indijos vandenyne taip pat gaudomi melsvieji rykliai). Duomenys daugiausia gaunami iš laivo žurnalų, iškrovimo deklaracijų ir pardavimo pažymų. Šviežios arba atšaldytos žuvys turi būti parduodamos reguliuojamoje rinkoje, o pardavimo pažymoje pateikiami atitinkami išsamūs duomenys. Duomenys apie vidutines jūroje apdorotų žuvų kainas gaunami iš iškrovimo deklaracijų.

Rumunija. Rumunijos laivai žvejoja išskirtinėje ekonominėje zonoje Juodojoje jūroje (37 rajonas). Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai – laivo žurnalai, pardavimo ir transporto pažymos. Dokumentus surenka Nacionalinės žuvininkystės ir akvakultūros agentūros regionų inspektoriai. Ši agentūra parengia suvestinius duomenų rinkinius ir juos perduoda Eurostatui.

Slovėnija. Už duomenų rinkimą ir teikimą atsako Žemės ūkio ir aplinkos ministerija, Slovėnijos žuvininkystės mokslinių tyrimų institutas ir Slovėnijos Respublikos statistikos tarnyba. Slovėnijos laivai žvejoja šiaurinėje Adrijos jūros dalyje (37 rajonas). Duomenų šaltiniai daugiausia yra administraciniai. Visi laivai turi pildyti laivo žurnalus, todėl gaunami išsamūs duomenys apie laivyno iškrautus produktus. Informacija apie kainas pateikiama pardavimo pažymose ir tyrimų klausimynuose. Pagal šį metodą ši informacija apima didžiąją dalį viso iškrauto kiekio, išskyrus nedidelius kiekius (mažiau nei 50 kg) asmeniniam vartojimui parduodamų iškrautų žuvų, kurie neturi būti registruojami pardavimo pažymose.

Suomija. Už žuvininkystės duomenų rinkimą, teikimą ir kokybę pirmiausia atsako Suomijos medžioklės ir žuvininkystės mokslinių tyrimų institutas. Registrus tvarko Žemės ūkio ir miškininkystės ministerija. Suomijos laivai žvejoja tik Baltijos jūroje. Ilgesnių negu 10 m laivų duomenys, be kita ko, gaunami iš šaltinio, panašaus į ES laivo žurnalą. Pirminis tų rūšių išteklių, kuriems taikomos kvotos, pardavimas reguliuojamas – nustatyta prievolė apie pardavimą pranešti per 48 valandas po iškrovimo. Informacija apie tų rūšių išteklių, kuriems

netaikomos kvotos, pardavimą papildoma atliekant didžiausių didmenine žuvų prekyba besiverčiančių bendrovių tyrimą.

Švedija. Už duomenų rinkimą ir pardavimą atsako Švedijos laivybos ir vandentvarkos agentūra. Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai – laivo žurnalai, pardavimo pažymos, iškrovimo deklaracijos ir pakrančių žvejybos laivams – mėnesiniai žurnalai (arba dienoraščiai). Ilgesnių negu 12 m žvejybos laivų laivo žurnalai pateikiami elektroniniu būdu per ERS sistemą, o mažesni laivai kasdien pildo popierinius laivo žurnalus. Elektroninės arba popierinės pardavimo pažymos renkamos centralizuotai, o pakrančių žvejai turi galimybę pakrančių žvejybos žurnalus teikti elektroniniu būdu per saugią interneto sąsają.

Jungtinė Karalystė. Daugiausia sugaunama šiaurės rytų Atlante (27 rajonas). Jungtinė Karalystė turi daug pakrančių žvejybos laivų, kurie daugiausia žvejoja tų rūšių išteklius, kuriems netaikomos kvotos, bet sugauna ir daug išteklių, kuriems jos taikomos. Jungtinė Karalystė taip pat turi nedidelį kiekį mažų, tarptautiniuose vandenyse žvejojančių laivų, kurie yra registruoti Jungtinėje Karalystėje, tačiau įsteigti ir eksploatuojami užsienyje. Už duomenų rinkimą atsako Jungtinės Karalystės žuvininkystės inspekcijos (Anglijos, Škotijos, Velso ir Šiaurės Airijos). Duomenis palygina ir Eurostatui perduoda Jūrų valdymo organizacija – nevyriausybinė viešoji vykdomoji įstaiga, kuri buvo įsteigta ir kuriai įgaliojimai suteikti 2009 m. Įstatymu dėl jūrų ir pakrančių prieinamumo. Ilgesnių negu 10 m laivų atveju teikiami administraciniai duomenys (laivo žurnalai, pardavimo pažymos ir iškrovimo deklaracijos).

Islandija. Islandijos laivai daugiausia žvejoja šiaurės rytų Atlanto vandenyse ir kiek mažiau šiaurės vakarų ir pietų Atlante. Islandija naudoja iš esmės panašią statistinių duomenų apie laimikį ir iškrautus produktus rengimo metodiką kaip ir ES valstybės narės. Duomenys gaunami iš laivo žurnalų. Islandija taip pat griežtai reglamentuoja pirminį žuvų pardavimą ir visi žuvininkystės produktai turi būti iškraunami nustatytuose uostuose ir sveriami patvirtintomis svarstyklėmis. Tiek žuvų supirkėjai, tiek perdirbėjai turi teikti ataskaitas. Už duomenų rinkimą ir pardavimą Eurostatui atsako Islandijos žuvininkystės direktoratas ir Islandijos statistikos tarnyba. Nors abi institucijos naudoja tuos pačius duomenų šaltinius, netikslumų gali kilti tuomet, kai Žuvininkystės departamentas teikia duomenis tiesiogiai, nes jie gaunami iš realaus laiko režimu veikiančios duomenų bazės, kurios duomenys turi būti tikslinami.

Norvegija. Norvegijos laivai žvejoja šiaurės rytų Atlante (27 rajonas), šiaurės vakarų Atlante (21 rajonas) ir Pietų vandenyne (48 ir 88 rajonai). Už žuvininkystės duomenų rinkimą atsako Norvegijos žuvininkystės direktoratas. Naudojami administraciniai duomenų šaltiniai (laivo žurnalai, kuriuose registruojamas laimikis, iškrovimo deklaracijos ir pardavimo pažymos). Elektroniniai laivo žurnalų duomenys, kurie kasdien perduodami Žuvininkystės direktoratui ir jame saugomi, apima informaciją apie visų 15 m ir ilgesnių žvejybos laivų laimikį. 12–15 m ilgio laivai, žvejojantys Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (ICES) IIIa parajonyje, nuo 2013 m. sausio mėn. pradžios teikia elektroninius laivo žurnalus. Iškrovimo ir pardavimo pažymų duomenis renka ir Žuvininkystės direktoratui reguliariai elektroniniu būdu siunčia šešios pardavimo organizacijos. Pagal Norvegijos teisės aktus žvejų pardavimo organizacijos turi išskirtinę teisę vykdyti Norvegijos ir užsienio žvejų sugautų žuvų pirminę prekybą. Pardavimo pažymoje registruojami tiek Norvegijos laivų vidaus ir užsienio uostuose iškrautų produktų duomenys, tiek užsienio laivų Norvegijoje iškrautų produktų duomenys. Kaip reikalaujama pagal Norvegijos nuostatas, kiekvienoje pardavimo pažymoje pateikiama informacija apie laivus, žvejus, pirkėjus, rūšis, produkto rūšį, žvejybos rajoną, žvejybos įrankius, kiekį ir vertę. Pardavimo pažymoje taip pat turi būti pateikiama papildoma informacija apie iškrovimo vietą, kelionės pradžios ir pabaigos data bei iškrovimo data. Statistiniais ir administraciniais tikslais pateikiama kita informacija apie išlaikymą ir

numatytą paskirtį. Pagal kontrolės susitarimus Norvegija teikia informaciją apie užsienio žvejų Norvegijoje iškraunamus produktus jų vėliavos valstybei.

2.3. Duomenų kokybė

Žvejybos informacijos rinkimo metodika visoje Europoje palyginti panaši. Statistikos patikimumas priklauso nuo:

- žuvininkystės sektoriaus atstovų nacionalinėms valdžios institucijoms pateikiamų dokumentų tikslumo;
- valstybių narių vykdomos kokybės kontrolės.

Daug valstybių narių pranešė, kad duomenis iš administracinių šaltinių jau tikrina naudodamosi elektroninėmis priemonėmis. Įvairūs duomenų šaltiniai, kaip antai laivų stebėjimo sistema, taip pat inspektavimas laivuose ir uostuose, užtikrina laivo žurnaluose, iškrovimo ir perkrovimo deklaracijose bei pardavimo pažymose registruojamos informacijos nuoseklumą. Šie duomenų šaltiniai suteikia reikiamos informacijos ir 10 m ar ilgesnių laivų statistinė atranka neatliekama. Duomenų aprėpties trūkumas kompensuojamas atliekant statistinius tyrimus, kurie gali apimti visą žvejybos veiklą arba jos dalį.

Pardavimo pažymų, laivo žurnalų ir iškrovimo deklaracijų teikimo terminai reglamentuojami griežtomis taisyklėmis, kurių daugiausia laikomasi, kai produktai iškraunami atitinkamos valstybės narės teritorijoje. Ypatingais atvejais, kai duomenys teikiami elektroniniu būdu, jie atnaujinami kasdien.

Valstybės narės dažnai praneša apie problemas, kuomet kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje iškrovę produktus laivai vėluoja pateikti pardavimo pažymą. Vėluojant pateikti duomenis gali nesutapti identiška laikyta informacija, išsiųsta Eurostatui ir kitoms Komisijos tarnyboms (Jūrų reikalų ir žuvininkystės generaliniam direktoratui) kvotų stebėsenos reikmėms. Daugiausia tai lemia faktas, kad šią informaciją valstybės narės nuolat atnaujiną. Statistika skiriasi ir dėl nevienodų ataskaitų teikimo terminų.

Nors valstybės narės pasibaigus žvejybos metams stengiasi visus duomenis gauti kuo greičiau, duomenų bazes galima koreguoti ir vėliau. Vis dėlto per pirmuosius šešis mėnesius po ataskaitinių metų pabaigos reikšmingų pakeitimų atliekama iš esmės nedaug.

Pradėjus taikyti kompiuterizuotas sistemas pašalinta daug žuvininkystės srities statistinių duomenų registravimo problemų. Užtikrintas didelis duomenų (visų pirma tų rūšių žuvų, kurioms taikomos kvotos, duomenų) patikimumas. Pažymėtina, kad tų rūšių žuvų, kurioms kvotos netaikomos, duomenų rinkimą reikėtų dar tobulinti.

Dauguma valstybių narių laikosi aprėpties, patikimumo ir savalaikiškumo reikalavimų, nustatytų 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos reglamente (EEB) 1382/91² ir 1993 m. liepos 22 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2104/93³, kiek tai susiję su jų teritorijoje ES bei EEE laivų iškraudų žuvininkystės produktų kiekiu ir vidutine kaina. Šią informaciją privaloma pateikti per šešis mėnesius po ataskaitinių metų pabaigos.

² 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 1382/91 dėl duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktų kiekius teikimo (OL L 133, 1991 5 28).

³ 1993 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2104/93, iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 1382/91 dėl duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo (OL L 191, 1993 7 31).

Kai kurios valstybės narės, kaip antai Bulgarija, Danija, Suomija, Italija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Ispanija, pranešė, kad, kai trūksta informacijos apie kainas, jos apytikriai nustatomos remiantis vidutinėmis atitinkamų rūšių žuvų kainomis. Tam, kad ateityje taip nebūtų, siekdama sumažinti žuvų pirkėjų įvesties klaidų skaičių savo sistemoje, Airija nustatė žuvų rūšių orientacines kainas. Estija šią problemą sprendžia kiekvienu konkrečiu atveju su atitinkamais subjektais susisiekdama tiesiogiai. Jungtinėje Karalystėje be pardavimo pažymų naudojami kiti informacijos šaltiniai (t. y. vežiagyvius gaudantys laivai turi pildyti veiklos dienoraščius ir teikti juos valdžios institucijos). Šie papildomi šaltiniai ir iškrauto laimikio duomenys naudojami siekiant gauti išsamią informaciją apie veiklą.

Per paskutinį Eurostato atitikties vertinimą Graikija paskelbta neatitinkančia reikalavimų. Tačiau ši šalis jau pranešė ne vėliau kaip 2014 m. pradžioje padėtį pataisysianti. Vokietija duomenis perdavė palyginti vėlai, o jos duomenys apie iškrautus produktus buvo neišsamūs. Todėl už sektorių ir regionų statistinius duomenis atsakingas direktorius išsiuntė oficialų raštą, kuriame pareikalavo, kad ateityje šių problemų būtų išvengta.

Lenkija, Rumunija ir Airija laikosi reglamentuose išdėstytų reikalavimų, tačiau, kai Eurostate siekiant stebėti duomenų kokybę atliekami galutiniai patikrinimai, jos laiku nepateikia atsakymų.

3. IŠVADOS

Eurostatui pateikiami duomenys daugiausia renkami pagal kontrolės ir vykdymo užtikrinimo procedūras. Valstybės narės Komisijos tarnyboms nepraneša pastebėjusios konkrečių teikiamos informacijos rengimo metodikos skirtumų. Naudojant administracinius duomenis statistikos tikslais užtikrinama, kad žvejybos sektorius patirtų mažai papildomų sąnaudų.

Didesnis duomenų kokybės patikimumas užtikrinamas juos sulyginant su stebėsenos duomenimis. Kadangi vis dažniau duomenys renkami elektroniniu būdu, daugiau jų surenkama laiku, o informacija tapo tikslesnė. Daugelyje valstybių narių sistemos derinamos su besikeičiančiais Europos reikalavimais.

Ankstesnėje (2010 m.) ataskaitoje kai kurios valstybės narės pranešė apie problemas dėl skirtingose valstybėse narėse taikomų nevienodų perskaičiavimo koeficientų. Šis klausimas buvo išspręstas Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 404/2011⁴, kurio XIII, XIV ir XV prieduose išdėstyti visi saugomų arba perdirbtų žuvų svorio perskaičiavimo į žuvų gyvąjį svorį koeficientai. Šie perskaičiavimo koeficientai turėtų būti taikomi žuvininkystės produktams ES žvejybos laivuose arba jų perkrautiems ar iškrautiems produktams. Likusioms rūšims ir (arba) pateikimo formoms, kurių minėtas reglamentas neapima, taikomi nacionaliniai perskaičiavimo koeficientai.

Siekiant išlaidų efektyvumo svarbu:

- derinti formas, planuoti terminus, aktyviau dalytis duomenimis ir užtikrinti daugiau galimybių su jais susipažinti, ir taip mažinti duomenų teikėjų našta;
- derinti duomenų rinkimą su kitomis Komisijos tarnybomis;
- derinti pokyčius duomenų rinkimo priemonių srityje, kad būtų lengviau kokybiškai palyginti skirtingus šaltinius ir duomenų bazes.

⁴ 2011 m. balandžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 404/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, įgyvendinimo taisyklės (OL L 112, 2011 4 30).

Minėti veiksmai padės optimaliai naudotis visais žvejybos sektoriaus administraciniais šaltiniais, ypač pagrįstais stebėseną, kontrolę ir priežiūrą. Šie šiuo metu visose valstybėse narėse naudojami šaltiniai suteikia galimybę atlikti išsamų surašymą, taigi statistinė atranka neatliekama. Be to, duomenų aprėpties trūkumai šalinami atliekant *ad hoc* statistinius tyrimus, pvz., užimtumo duomenų srityje.

Dėl didelio tradicinių laivų ir iškrovimo vietų skaičiaus buvo sunku gauti išsamių ir tikslių duomenų apie šiuos laivus. Įvairiais sezonais jie vykdo labai skirtingą veiklą. Be to, kadangi nėra laivų stebėjimo sistemos ir nevedami laivo žurnalai, iškraunamus produktus sunkiau kontroliuoti.

Nustačius reikalavimą kokybės ataskaitas teikti rečiau, sumažėjo valstybių narių darbo krūvis. Duomenys išlieka svarbiu informacijos šaltiniu formuojant bendrosios žuvininkystės politikos kryptis ir valdant rinkas.

Dauguma valstybių narių sukūrė savo duomenų sulyginimo ir perspėjimo sistemas. Jos padeda išvengti iš įvairių šaltinių gaunamos informacijos klaidų, laikantis naujų kontrolės reglamentų reikalavimų. Šiuo atžvilgiu Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinis direktoratas ir Eurostatas turėtų glaudžiau bendradarbiauti – aktyviau keistis nuomonėmis, dalytis patirtimi, susijusia su duomenų tvirtinimu ir keitimusi jais, kad valstybės narės neturėtų po du kartus teikti tų pačių duomenų.

Taip pat reikėtų pažymėti, kad palyginti su ankstesnėmis ataskaitomis išsamiau ir punktualiau atsakoma į klausimynus. Tačiau šioje ataskaitoje taip pat nurodoma, kad, siekiant gerinti iškrovimo statistinių duomenų kokybę, dar reikia tobulinti įvairius aspektus.

Eurostatas ketina peržiūrėti savo su iškraunamų produktų statistikos kokybe susijusį klausimyną, kad gautų tikslesnės informacijos apie valstybių narių naudojamų administracinių šaltinių kokybę. Taip pat numatyta teikti didesnę techninę paramą toms valstybėms narėms, kurios jos prašo iš Eurostato.

Taip pat reikėtų pabrėžti, kad Eurostatas neturi kompetencijos stebėti gaunamos informacijos, reikalaujamos pagal bendrąją žuvininkystės politiką. Bus svarstoma, kokių konkrečių veiksmų reikėtų imtis siekiant patobulinti duomenis, padėti sumažinti valstybių narių atskaitomybės našta, išvengti dvigubos atskaitomybės ir kartu optimaliai naudoti Komisijos išteklius. Minėti veiksmai galėtų padėti ekonomiškai efektyviau naudoti statistinius duomenis ir atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos⁵.

⁵ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančias Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31).